SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1673

av Magnus Berntsson (KD)

Levande samhällen året runt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att ge kommuner verktyg för att främja permanentboende i områden där en stor andel fritidsboende riskerar att försvaga lokalsamhället, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Det finns samhällen i Sverige som lever upp under sommaren men som under stora delar av året står nästan tomma. I attraktiva kust-, skärgårds- och landsbygdsområden används en allt större andel bostäder som fritidsboenden. Det kan göra det svårt för människor som vill bo och arbeta på orten att hitta en bostad och på sikt försämra förutsättningarna för skola, omsorg, handel, föreningsliv och lokalt näringsliv.

Fritidsboende är i grunden positivt och bidrar på många håll till både besöksnäring och lokal ekonomi. Problemet handlar inte om fritidsboendet i sig, utan om när bostäder som tidigare varit hem för permanentboende i allt större utsträckning används som fritidsbostäder. Enligt dagens lagstiftning saknar kommunerna möjlighet att genom detaljplaner reglera om bostäder ska användas för permanent- eller fritidsboende. Det

finns därför anledning att undersöka om kommunerna, utifrån sina lokala förutsättningar, bör ges ytterligare verktyg för att värna permanentboendet.

I Norge finns olika former av boplikt för vissa fastigheter och områden i syfte att upprätthålla permanent bosättning. Danmark har också regler som syftar till att skilja mellan helårs- och fritidsboende. Erfarenheterna från våra grannländer bör studeras, inte minst vilka faktiska effekter reglerna har fått för permanentboende och levande lokalsamhällen.

En svensk modell måste samtidigt utformas med respekt för äganderätten och EU-rätten. EU inre marknad bygger på de fyra friheterna – fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital. Regler som påverkar möjligheten att köpa eller använda en bostad måste därför vara förenliga med dessa principer och får inte vara mer ingripande än vad som är nödvändigt.

Utgångspunkten bör vara subsidiaritet. Förutsättningarna skiljer sig kraftigt mellan landets kommuner och det bör därför vara kommunerna själva som, utifrån lokala förhållanden, kan avgöra vilka verktyg som behövs. Samtidigt ska äganderätten värnas och en generell boplikt som innebär nya skyldigheter för befintliga fastighetsägare bör undvikas. Syftet ska vara att stärka levande lokalsamhällen och möjligheten för människor att bo, arbeta och bilda familj där under hela året.

Regeringen bör därför utreda möjligheterna att ge kommunerna bättre och lokalt anpassade verktyg för att främja permanentboende. En sådan översyn bör särskilt pröva möjligheterna att ställa villkor vid framtida fastighetsöverlåtelser, samtidigt som äganderätten och EU grundläggande friheter respekteras.

Magnus Berntsson (KD)